Gazeta Krakowska.

Wychodzi codziennie oprócz niedziel świąt uroczystych w Drukarni Stanisława Gieszkowskiego

№ 253.

Kwartalnie kosztuje złotych szesnaście miesięcznie złotych sześć.

PIĄTEK 5 Listopada 1847 roku.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	Godzina	Bar. do 0° R. w miar. parys.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psychometr	Wiatr		Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
3	6"	27 10''' 76	0, 0	1. 86	Zachodni	słaby	Pogoda	
	2	10, 12	+ 6, 8	2. 74	Zachodni	,,	.	
	10	10, 23	+ 1, 5	2. 32	Zachodni	,,	Pogoda	

Wiadomości krajowe.

— Wiedeń 28 Października. —

Wiadomość o upadłości czterech znacznych domów handlowych w Livorno zrobiła na tutejszym stanie handlowym niemałe wrażenie, sama nawet giełda uczuła ten cios, który w połączeniu z krytycznem położeniem finansów przynosi kupcom wiedeńskim 1½ miliona Złr., co za sobą pociągnie dalsze jeszcze skutki.

Taryfa celna ogłoszeniem postanowienia c. nadwornéj Kamery powszechnéj z d. 6 paźd. doznała niejakich modyfikacyi odnoszących się do mniéj ważnych artykułów. Na przyszłość płaci się od centnara wprowadzonéj skóry juchtowéj 8 Złr. 10 gr., a od wywożonéj 10 gr.; od jednego centnara wprowadzonego miodu Złr. 2, a od wywożonego gr. 5; od cent. wosku wyrobionego zagranicznego Złr. 15, a od wywożonego 25 gr.; od centnara wprowadzonéj terpentyny Złr. 1, a od wywożonéj gr. 5; od cent. wprowadzonego cynku gr. 25, a od wywozowego gr. 3.

Wiadomości zagraniczne.

— Paryż 28 Października. —

Cały dwór królowéj Maryi Krystyny wyjechał ztąd do Madrytu, zkąd dzienniki wnoszą o długiém zamieszkaniu królowéj matki w stolicy hiszpańskiéj.

Jedna część floty francuzkiéj na Śródziemném morzu uda się do Genui, druga do Specyi, a trzecia do Porto Ferrajo. Jedna fregata parowa ma krążyć na morzu Adryatyckiém, a druga ma uważać zatokę neapolitańską; książę Joinville zaś zajmie stanowisko w Civita-vecchia. Tak donosi list z Tulonu pod d. 22 paźd.

Dziennik *Presse* donosi, że przy brzegach afrykańskich przez pomyłkę angielski bryg do francuzkiego brygu *Abeille* dwa razy wystrzelił, na co francuzi podobnież odpowiedzieli i dopiero wtedy przestali gdy kapitan w obecności oficerów i osady okrętowéj przeprosił. Z resztą najlepsza panuje zgoda między obu narodami. Tenże okręt francuzki uwolnił gubernatora Quity w zatoce Canin od 6000 murzynów go oblegających, którzy nie mogąc wytrzymać ognia kartaczowego cofnęli się, poczem gubernator pod opieką francuzką udał się do Offrie.

Reformistyczne manifestacye objawiają się coraz bardziéj w departamentach: w Amiens, Arras, Valence, i Chartres zapowiedziano bankiety reformistyczne.

Prawie codzień wyjeżdżają ztąd młodzi doktorzy do krajów od cholery nawiedzonych dla uważania téj epidemii w jéj postępach i sposobach leczenia.

Na placu *de Notre Dame* odkryto różne starożytności, których dalsze odkopywanie sprowadza teraz tłumy ciekawych paryżan; między innemi odkopano piękne monety z czasów Ludwika XIII. wiele ułamków architektonicznych ze średnich wieków i t. p.

Czynności giełdowe nie poprawiły się dotąd i nie masz widoków do robienia korzystnych spekulacyi.

— Dnia 22 Października. —

Rada zdrowia miasta Paryża przedstawiła ministrowi spraw wewnętrznych projekt, ażeby na sprzedaż arszeniku czystego nie mięszanego nie pozwalać. By nie pomylono się co do koloru arszenik ma być zawsze mięszany z farbką do prania używaną. Nie wątpią że projekt ten jeszcze w r. b. przyjdzie do wykonania.

Przegląd ułożony przez dyrekcyę podatków niestałych w departamencie Marne, pokazuje jak ważnym dla handlu téj części Francyi jest wino szampańskie. Produkcya tego wina ogranicza się do trzech okręgów Chalons, Epernay i Reims. Od 1 kwietnia 1846 r. do

pieczenia prawa własności i uregulowania stosunków między właścicielami gruntowymi a dzierżawcami.

Ostatnia zmiana gabinetu w Hiszpanii wywołała tutaj silne i wcale nie pocieszające wzburzenie. Pan Bulwer uległ, ale poseł angielski nie ma feniga do rozporządzenia, kiedy Francya żadnych wydatków nie oszczędza. Sądzą, że teraz pierwszym krokiem moderatystów będzie przedstawienie prawa, mocą którego xiążę i xiężna Montpensier zmuszonemi będą do mieszkania w Hiszpanii. To rozstrzygnie pytanie: Czy xiężna Montpensier jest francuzką czy hiszpańską xiężniczką. Narvaez nie szczędzi grzeczności dla posła angielskiego i stara się zyskać dla siebie progresistów, podniecając obawę, jaką w nich budzą montemoliniści. Pomimo tego jednakże w Londynie wszyscy są przekonanemi, że Anglia rychło zmusi gabinet Narvaeza do ustąpienia.

Według raportów z Malty z 13 paźd., Ibrahim pasza niespodziewanie przybył do Malty. Stan jego zdrowia, wymaga wedle rady doktora francuzkiego, podróży morskiéj; chciał on po krótkim pobycie w Malcie albo wprost albo przez Neapol przybyć do Alexandryi.

— Dnia 22 Października. —

Parostatek *Pinguin* dziś rano przywiózł wiadomości do Falmouth z południowéj Ameryki. Według listow z Montevideo, które przechodziły przez Buenos-Ayres, a zatém nader ostrożnie tylko mogą być przyjmowanemi, donoszą, że w Montevideo protektorat francuzki ugruntował się zupełnie i że znikła wszelka nadzieja rychłego pokoju. Hrabia Walewski, odjeżdżając z Montevideo, miał zostawić polecenie francuzkiemu sprawującemu interesa, by bez nowych rozkazow z Francyi nie wchodził w żadne układy z Oribem; zarazem miał zaforszusować na przyszłe 8 miesięcy żołd dla żołnierzy i oficerów legii cudzoziemskiéj. Autorowie petycyi o pokój zostali wtrąconemi do więzienia, a dzierżawcom cła, których interesem jest utrzymanie wojny, ponieważ w mętnéj wodzie najłatwiéj ryby łowić, podobno przedłużono kontrakt dzierżawny do 1850 roku.

— Madryt 24 Października. —

W skutek ważnych powodów, jakie jenerał Narvaez przedłożył królowéj, uwolniła go od ministerstwa spraw zagranicznych i oddała go xięciu Sotomayor, który już niém zawiadywał przed panem Pacheco. Jenerał Narvaez natomiast pozostanie prezesem rady ministrów. Inne jeszcze zmiany w gabinecie mają wkrótce nastąpić.

Panująca królowa pokazała się wczoraj publicznie po raz pierwszy w towarzystwie swego małżonka, któremu pobyt letni w Pardo i polowanie na króliki widocznie były na zdrowie.

Oczekiwania, że jenerał Concha na czele 50,000 wojska, potrafi oczyścić Katalonię z band Karlistów do 5000 ludzi wynoszących, nie ziściły się dotąd i jest coraz mniejsza nadzieja pomyślnego skutku téj wyprawy.

— Rzym 20 Października. —

Onegdaj nastąpił powrót kardynała Ferretti, naprzeciw którego znakomite osoby wyjechały, lud zaś zgromadzony oczekiwał go przy Ponte Molle. Doręczono mu adres odnoszący się do różnych wypadków pod jego nieobecność zaszłych. Uprzejmemu przyjęciu tegoż towarzyszyły zapewnienia, że sprawiedliwość jest pierwszym godłem Piusa IX. Odprowadzono uwielbianego ministra aż do Kwirynału.

— Stany Zjednoczone. —

Londyn 23 Października. Wczoraj przybył do Liverpool parostatek *Oxford* i ten przywiózł z New-Yorku listy i dzienniki do 1 b. m. a w nich ważną wiadomość, że stolica Mexyku zajętą została przez wojska amerykańskie pod dowództwem jenerała Scott. Wiadomości z Mexyku docbodzą do 9 września. Po odrzuceniu warunków pokoju, projektowanych przez amerykańskiego kommisarza pana Trist, w dniu 8 września rozpoczęto kroki nieprzyjacielskie na nowo. Pan Trist w warunkach tych, w imieniu Stanów Zjednoczonych zrzekał się wszelkiego zwrotu kosztów wojennych i oprócz tego zapewniał wypłatę 15 do 20 milionów dolarów ze strony Unii, za odstąpienie téjże całéj Kalifornii; rozbiły się jednak one o nakreślenie granicy Texas, albowiem mexykanie oświadczyli, że ani piędzi ziemi nie ustąpią na zachodnim brzegu Nueces. Pan Trist żądał 45 dni dla otrzymania rozkazów, mexykanie jednak oświadczyli, że tylko na pięc dni pozwolić mogą. W dniu piątym (17 września) Santana napisał do jenerała Scott i oskarżył go pod błahym pozorem o zerwanie zawieszenia broni. Jenerał Scott odpowiedział podobnemże oskarżeniem. W dniu 8 po południu wysłano kilkaset ludzi z wojska jenerała Scott dla zabrania Chapulepro, gdzie spotkał silny oddział najlepszych wojsk mexykańskich. Nastąpiła krwawa bitwa, w któréj mexykanie jak zwykle pobitemi zostali. Jenerał Leon, który dowodził mexykańskim korpusem, został w téj bitwie ranionym a jenerał Baldaris, z gwardyi narodowéj, zabitym. Mały oddział amerykanów udał się następnie do Tacubaya, pozostawiwszy pięć furgonów, które częścią nie miały kół, częścią zaś były bez zaprzęgu. Ich strata miała być bardzo małą. Gubernator miasta Mexyku wydał proklamacyę do mexykanów, w któréj obywatelom, kobietom dzieciom poleca gromadzić na dachach kamienie, by je zrucać na amerykanów, gdy ci wkroczą do miasta.

List z Penzacola z 23 września w dziennikach New-Yorskich wydrukowany mówi:

„Wedle ostatnich raportów wojska nasze zajęły dwie ulice Mexyku i główną część wojska mexykańskiego zapędziło na plaza. Nasze wojska wiele ucierpiały od strzałów nieprzyjaciela, na dachach lub w domach stojącego. Jenerał Worth został ciężko raniony ale nie ma niebezpieczeństwa o życie. Strata nasza od wyścia z Puebla wynosi 3000 ludzi. Paredes stał z silnym oddziałem gerylasów na drodze pomiędzy Mexykiem a Vera-Cruz. Według innych wieści w londyńskim *Express* wojska amerykańskie zajęły ulice miasta.

Poprzednie wieści potwierdzają listy otrzymane w Liverpool parostatkiem *Sarah Sands* który New-York opuścił 6 października, i wiózł wiadomości z Mexyku do 19 września. Wojska mexykańskie pod dowództwem jenerała Scott, zajęły zupełnie stolicę Mexyku. Strata ludzi w bitwach, które zajęcie poprzedziły, była bardzo wielka. Amerykanie po dwóch krwawych bitwach, które im utorowały drogę do stolicy, musieli każden krok okupywać krwią i cierpieli wiele od ognia nieprzyjaciół, który nieustannie szedł na nich z okien i dachów domów po obu stronach ulicy położonych. Sami amerykanie podają swą stratę na 1000 ludzi, przeciwnicy zaś na 4000. Ze strony mexykańskiej zabitym został jenerał Bravo, ranionym zaś Santanna; ze strony amerykanów padli podobno jenerałowie Smith, Pillow i Worth, ale ta ostatnia wiadomość potrzebuje zatwierdzenia.

— *Konstantynopol 6 Października.* —

Reprezentantom trzech mocarstw opiekuńczych Grecyi, Porta w tych dniach przesłała notę z prośbą, ażeby u rządu greckiego uzyskać niewspieranie powstańców Albanii, a szczególniéj niesprzedawanie amunicyi. Powodem téj noty była wiadomość, że Dżuleka, któregо w téj chwili otoczyło wojsko seraskiera Reszyda Darbahar paszy, zwrócił się do rządu greckiego z prośbą o posiłki.

Środki przymusowe Grecyi przeciw tutejszy stan handlowy obawą przejmują, albowiem nie wiadomo, czy zakaz żeglugi rozciąga się i do interesów przed ogłoszeniem tegoż zawartych. W ten sposób zakwestyonowano mnóstwo kontraktów frachtowych na Czarném morzu zawartych z armatorami greckiemi. Z Aten dowiadujemy się, że postanowiono nie udzielać żadnego zadość uczynienia tyczącego się samegoż p. Mussurus, dla tego nie można przewidzieć kiedy się skończy ta kłótnia. Porta dziś nic ustąpić nie może.

— *Indye Wschodnie.* —

Londyn 22 października. Poczta wschodnio indyjska przywiozła dość ważne wiadomości z Bombay do 11 września. Już dawno chodziła wieść, że w Lahorze knuje się spisek. Władze angielskie postanowiły go zupełnie przytłumić, dla tego w dniu 20 sierpnia owdowiała królowa i matka Maharadży Dulip Singa, Rani Szanda, została zabraną z pałacu i przewiezioną do fortecy Szai Krupra, około 20 mil angiel. od stolicy odległéj, która od dawna służyła za więzienie dla xiężniczek. Ta pełna talentu xiężniczka, przepędziła całe swe życie na kłóceniu pomiędzy sobą stronnictw. Już dawniéj rezydent angielski musiał jéj rozkazać, by nie brała z sobą na swe mniemane pielgrzymki Maharadży Dulip Singa. Gdy teraz, na skutek woli rezydenta angielskiego, pierwszy minister Tedż Sing został wyniesiony do godności radży, maharadża w Durbarze nie chciał mu włożyć na czoło insygnjów królewskich (Teluss) co uważają w Lahorze za wielką zniewagę. Ponieważ to przypisywano namowom królowéj matki, przeto uznano jéj oddalenie za konieczne. Odtąd ma być ona jak najpilniéj strzeżoną. Ponieważ Tedż Sing jest uznanym przyjacielem anglików, przeto nastawano kilkakrotnie na jego życie i dla tego oddalono kilka osób z Lahory. Tameczny garnizon angielski czuwa nader pilnie, obawiano się nie spokojności w czasie wielkiego święta Dussera, które przypada w październiku. Wojska pobierają bardzo wysoką płacę i co rok się zmieniają.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 4 do dnia 5 Listopada.

Borkowski Władysław hr., Czuczawa Chrystof, Bogdanowicz Chrystof ob., z Galicyi; — Grajska Izabella, Erlach hr., Trembicki ces. ross. jenerał major, Rosiński Karol, Orłowska Antonina ob., Belicki Paweł, z Prus.

Wyjechali z Krakowa.

Krobicki Elentor ob., Denker Ludwik, Gorajska Izabella ob., Weinling Karol, Borkowski Władysław, do Galicyi; — Sołtyk Henryk, Niemojewska Ludwika ob., Piramowicz Franciszek, do Polski.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 7122.

CESARSKO KRÓLEWSKI TRYBUNAŁ

Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

W skutek prośby Pana Teofila Cypcer, w imieniu własném tudzież rodzeństwa swego PP. Barbary z Cypcerów Kojsiewiczowéj, Eleonory z Cypcerów Alexandrowiczowéj, Zofii, Józefa i Romualda Cypcerów, działającego, o przyznanie w spadku po matce ś. p. Barbarze z Bartlów Cypcerowéj, kamienicy pod L. 231 w Gminie II. Miasta Krakowa położonéj, Trybunał po wysłuchaniu wniosku Ces. Król. Proku-

ratora, postępując w ślad artykułu 12 Ustawy hipotecznéj z roku 1844go, wzywa mogących mieć prawo do pomienionego spadku, aby takowe w przeciągu trzech miesięcy przedstawili, w razie bowiem przeciwnym, po upływie tego terminu, spadek zgłaszającym się przyznany zostanie.

Kraków d. 29 Października 1847 r.

Prezes Trybunału
Majer.

(1r.) Z. Sekretarz P. *Burzyński.*

Nro 5573.

CESARSKO KRÓLEWSKI TRYBUNAŁ
Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

W rozpoznaniu prośby Franciszka, Józefa Michała Jabłońskich braci między sobą rodzonych, tudzież Ludwiki z Jabłońskich Kieśniowskiéj siostry rodzonéj, o przyznanie im spadku po Zofii Jabłońskiéj, a mianowicie do $\frac{1}{6}$ części domów pod L. 19 i 20 w gminie 6. na Kazimierzu stojących składającego się, po wysłuchaniu wniosku Prokuretora, na zasadzie artykułu 12 ustawy Hypotecznéj z roku 1844, wzywa mających prawo do spadku w mowie będącego, aby z takowemi w przeciągu trzech miesięcy do Trybunału zgłosili się, w przeciwnym bowiem razie po upływie tego terminu spadek w mowie będący zgłaszającym się Sukcessorom w częściach na nich przypadających przyznany zostanie.

Kraków d. 26 Sierpnia 1847 r.

Sędzia Prezydujący
J. *Czernicki.*

(2r.) Z. Sekretarz P. *Burzyński.*

Nro 5,972.

CESARSKO KRÓLEWSKI TRYBUNAŁ
Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

W skutek prośby P. Franciszka Klugiera i Pani Maryanny z Klugerów Sudorskiéj wniesionéj, o przyznanie im spadku po ich matce ś. p. Katarzynie z Krumpholtzów Klugerowéj pozostałego z ruchomości i kramu Prochowym zwanego w Krakowie przy murze ogrodu klasztornego OO. Reformatów stojącego Nro 412 oznaczonego, składającego się, Ces. Król. Trybunał po wysłuchaniu wniosku Ces. Król. Prokuratora, wzywa wszystkich prawa do spadku tego mieć mogących, aby się z takowemi w terminie trzech miesięcy do Trybunału zgłosili, po upływie bowiem tego terminu spadek powołany zgłaszającym się przyznany zostanie.

Kraków d. 15 Października 1847 r.

Sędzia Prezydujący
J. *Pareński.*

(3r.) Z. Sekretarz. P. *Burzyński.*

Nro 303.

Sąd Pokoju Okręgu III. Mogilskiego.

Stosownie do Artykułu 52 ustawy o Włościanach usamowolnionych na zasadzie artykułu 12 ustawy Hypotecznéj z roku 1844, wzywa mających prawo do spadku po niegdy Jakóbie i Konstancyi Stachnikach z posiadłości włościańskiéj to jest domu i gruntu w wsi Dąbie położonych, składającego się; aby z prawami swemi do spadku tego w terminie miesięcy trzech do Ces. Król. Sądu Pokoju zgłosili się; — w przeciwnym bowiem razie pomieniony spadek zgłaszającéj się Zofii z Stachników Malinowskiéj jako córce i jedynéj sukcessorce oraz mężowi jéj Walentemu Malinowskiemu; przyznanym zostanie.

Kraków d. 25 Października 1847 r.

P. *Slizowski.*

(3r.) J. *Żuberski* Pisarz.

Nr. 3752.

Konkurs Verlautbarung.

Bei der, der k. k. vereinten Salinen und Salzverschleiß Administration zu Wieliczka in Galizien untergeordneten k. k. Salinen und Salzverschleiß Administrations Kasse ist die Stelle eines Kasseamtsschreibers in Erledigung gekommen.

Mit diesem Dienstposten ist die XII. Diäten Klasse, ein Jahresgehalt von 400 fl. der unentgeldliche Salzgenuß mit 15 ℔. jährlich pr. Familienkopf verbunden.

Bewerber um diese Dienststelle haben ihre Gesuche versehen mit den legalen Nachweisungen über die vollständige Kenntniß des Kasse-dienstes und der auf die Kassegebahrung überhaupt Bezug nehmenden Vorschriften, über Kenntniß Comptabilitaets Wissenschaft, über bisherige Dienstleistung, ferner über Kenntniß der polnischen oder einer anderen slavischen Sprache, dann über Alter, Moralität und Gesundheitsumstände im Wege ihre vorgesetzten Behörde bei dieser k. k. vereinten Salinen und Salzverschleiß Administration bis zum 30 November l. J. einzubringen und hiebei auch anzugeben, ob und in welchem Grade dieselben mit einem Beamten des hiesigen Oberamtsbezirks verwandt oder verschwägert sind.

Von der k. k. vereinten Salinen und Salzverschleiß Administration.

Wieliczka am 21. Oktober 1847.

Nro 22,496.

Welches von Seite der k. k. Polizei Direktion zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Krakau am 3 November 1847.

Kroebl.
k. k. Polizei Direktor.